

שער שבע ברכות

בשבע ברכות

מונח נועם השכינה שעל החתן והכלה להרגיש ולקחת איתם לתוך ביתם. הברכות אינן מיועדות להיאמר ואחר כך לשכחן, אלא הן צריכות ללוות את החתן והכלה כל חייהם. על בני הזוג במשך כל חיי נישואיהם להרגיש את החסד הגדול של השי"ת שברא את המציאות הנפלאה של "חתן וכלה" עם כל רגשות השמחה המרוממים את האדם והמקרבים אותו לאביו שבשמים המלווים בריאה נפלאה זו. כאשר הם יודו לה' תמיד באופן זה, אז השכינה לא תזוז מביתם, ויהיו להם חיים נעלים ושמחים ביותר, עם ברכת ה' גדושה כיאה למעון לשכינה.

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים, שיברך את החתן והכלה: שיזכו לבנות בית נאמן בישראל, ולראות דורות ישרים מבורכים, בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות.

סדר השבע ברכות

עם באור קצר על פי המבואר לקמן

בחופה מברכים קודם ברכת "בורא פרי הגפן" ואחר כך שש ברכות, ובסעודה מברכים "בורא פרי הגפן" בסוף.

שש ברכות הנישואין (מלבד הגפן) מחולקת לשתי קבוצות:

[ההוספה בסוגרים לנוסח עדות המזרח]

שלוש הברכות הראשונות הן "ברכות הבריאה"

הודיה על החסד של בריאת העולם

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. שֶׁהַפֶּלַח בְּרֵא
לְכַבֹּדוֹ.

הודיה על יצירת האדם

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. יוֹצֵר הָאָדָם.

הודיה על יצירת האשה

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר יָצַר אֶת
הָאָדָם בְּצַלְמוֹ. בְּצַלְמֵ דְמֹות תְּבִנִיתוֹ. וְהִתְקִין לוֹ מִמּוֹנוֹ
בְּנֵי עַדֵי עַד. בְּרוּךְ אַתָּה יי יוֹצֵר הָאָדָם.

שלוש הברכות האחרונות הן "ברכות השמחה"

כמיהה והודיה על שמחת הגאולה

שׁוֹשׁ תְּשׁוּשׁ וְתַגֵּל הַעֲקָרָה. בְּקִבוּץ בְּנֵיהָ לְתוֹכָהּ
[בְּמַהְרָה] בְּשִׂמְחָה. בְּרוּךְ אַתָּה יי מְשִׁיחַ צִיּוֹן בְּבִנְיָהּ.

תפילה להצלחת הזוג ולשמחתם

שִׂמְחַת תְּשִׁימַח רַעִים הָאֲהוּבִים. כְּשִׂמְחָה יִצְרָף בְּגוֹן
עַדוֹן מְקַדֵּם. בְּרוּךְ אַתָּה יי מְשִׁיחַ חֲתָן וְכֻלָּהּ.

הודיה על מציאות רגשות השמחה שהקב"ה שם בתוכנו

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מִלְּךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּרָא שְׂשׂוֹן
וְשִׂמְחָה. חֲתָן וְכֻלָּהּ. גִּילָה רְנָה. דִּיצָה וְחִדּוּת. אֶהְבֶּה
וְאֶחָה. וְשִׁלּוֹם וְרַעוּת. מִהֲרָה יי אֱלֹהֵינוּ יִשְׁמַע בְּעָרִי
יְהוּדָה וּבְחוּצוֹת יְרוּשָׁלַיִם. קוֹל שְׂשׂוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה.
קוֹל חֲתָן וְקוֹל כֻּלָּהּ. קוֹל מִצְהָלוֹת חֲתָנִים מִחֻפְתָּם
וּנְעָרִים מִמּוֹשֶׁתָּה נְגִינָתָם.

בְּרוּךְ אַתָּה יי מְשִׁיחַ [ה] חֲתָן עִם הַכֻּלָּהּ.

הודיה על בריאת היין המשמח אלוקים ואנשים

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מִלְּךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן.

מבנה שבע הברכות

הבאור לשבע ברכות הוא קיצור מהחוברת הקול החמישי - באור של הודיה לשבע ברכות שתצא בע"ה בקרוב.

בנוכחות חתן וכלה ניתן לגדול בהכרת מידת החסד והטוב המופלג של רבש"ע. לכך תקנו לנו חז"ל שעל כל המשתתפים בשמחה להודות מבראשית - מבריאית העולם, ועד אחרית - הגאולה השלמה בב"א.

שלוש ברכות ראשונות - "ברכות הבריאיה"

הברכות הראשונות הן הודיה על העולם הנפלא שאנחנו נמצאים בו, ועל השלמת תיקונו בחסד הגדול של בריאת האשה.

א. "שהכל ברא לכבודו": החסד המופלג של תוכנית הבריאיה, שהקב"ה עשה שבידינו לגרום לו נחת רוח גדולה על ידי הכרתנו בטובו ועל ידי ההודיה שלנו אליו.

ב. "יוצר האדם": החסד של "מתנת החיים" שלנו.

ג. "אשר יצר את האדם בצלמו": החסד של ההמצאה המופלאה של יצירת האשה, ועל כל המתנות הנפלאות שמקבלים בנישואין.

שלוש הברכות האחרונות - "ברכות השמחה"

ברכות אחרונות הן הודיה על מתנת רגשות השמחה שהקב"ה נטע בתוכנו, הגורמים לחיינו שיהיו מלאים בעונג ובסיפוק. רגשות אלו קיימים באופן מוחש ביותר בשמחת חתן וכלה, ואכן מאורע זה הוא ההזדמנות היחידה שתקנו בה להודות בברכה על רגשות מיוחדים אלו.

א. "שוש תשיש": התעוררות כמיהה והודיה על הבטחת השמחה העצומה שתהיה בשוב ה' את שיבת ציון.

ב. "שמח תשמח": בברכה זו מוזכרת השמחה המרוממת שהיתה לאדם ולחיה בגן עדן, שהיא השמחה המרוממת של ההכרה בטוב ה' ובאהבתו המופלגת לברואיו. מעין שמחה זו בידיהם של החתן והכלה להרגיש בזמן נישואיהם. המשתתפים בשמחת החתן והכלה, מברכים אותם שירגישו במשך כל חייהם שמחה נעלה זו של קרבת ה' והכרת אהבתו וטובו.

ג. "אשר ברא ששון ושמחה": בברכה זו אנו מודים להשי"ת על החסד של המציאות הנפלאה של כל סוגי השמחה שהמציא ושם בתוכנו, המורגשים בעוצמה בשמחת חתן וכלה. ומסיימים בתפילה לראות במהרה בחוצות ירושלים בשמחה אמיתית הנובעת מאהבה והודיה לה' על חסדיו הנפלאים המתגלים בנישואין.

בברכה האחרונה מודים על יצירת היין המשמח את הגוף ובכך מתעוררת הנשמה לשיר ולהודות לבוראה.

שלוש הברכות האחרונות הם סולם בדרגות השמחה:
 א. השמחה בשוב ה' ציון. ב. למעלה מזה שמחת גן עדן.
 ג. למעלה מזה שמחת הגאולה השלימה שהעולם כולו יגיע
 לתיקונו. שאת כל דרגות השמחה הנפלאות הללו ניתן להשיג
 בהקמת בית יהודי.

”חתן וכלה” - השי”ת וכנסת ישראל

(הרב שמשון דוד פינקוס זצ”ל)

יש לחקור על מהות התורה והיהדות, מה היא? הרי מצוות
 התורה הם פרטי ההלכות של ה”עסקה” בין הקב”ה ועמו
 ישראל, בדומה לכתובה. אבל מהי עצם מהות העסקה? זה
 חשוב לכל יהודי לדעת יותר מהכל.

יש בתורה פרשה מיוחדת המתארת דבר זה, והיא ההקדמה
 למתן תורה. וכך נאמר:

”בחודש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים, ביום
 הזה באו מדבר סיני... ומשה עלה אל האלקים, ויקרא
 אליו ה' מן ההר לאמר. כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני
 ישראל, אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם
 על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי. ועתה אם שמוע תשמעו
 בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה מכל העמים
 כי לי כל הארץ. ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש.
 אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל.” (שמות פרק יט)